

V Bruseli 27. 3. 2013
COM(2013) 172 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Zriadenie európskej schémy odbornej prípravy v oblasti presadzovania práva

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Zriadenie európskej schémy odbornej prípravy v oblasti presadzovania práva

1. Úvod

Nadnárodnej kriminalite sa dá čeliť len prostredníctvom cezhraničnej spolupráce polície, colných orgánov, pohraničnej stráže a ďalších orgánov. Táto spolupráca bude efektívna, len ak tieto orgány získajú riadnu odbornú prípravu a budú si navzájom dôverovať.

V poskytovaní odbornej prípravy v oblasti cezhraničných záležitostí sa už v EÚ značne pokročilo. Už pred viacerými rokmi sa napríklad pre príslušníkov orgánov presadzovania práva vypracovali a zaviedli spoločné učebné plány a výmenné programy. Do tohto úsilia sa členské štáty zapájajú spolu s agentúrami EÚ, ako je Európska policajná akadémia (CEPOL), Európsky policajný úrad (Europol) a Európska agentúra pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie (Frontex). V roku 2012 bolo medzi príslušníkmi orgánov presadzovania práva zorganizovaných vyše 300 výmenných programov v celej EÚ. V roku 2012 využilo nové učebné metódy, ako napríklad „webináre“ CEPOL-u, viac než 3000 účastníkov. Účasť na odbornej príprave EÚ je čoraz väčšia, pričom na CEPOL sa minulý rok prihlásilo 5000 osôb a do agentúry Frontex 3000.

Je však potrebné vynaložiť ešte viac úsilia, aby sa napríklad zviditeľnili nástroje EÚ pre policajnú spoluprácu a úloha agentúr EÚ, ktoré vznikli s cieľom podporiť orgány presadzovania práva v boji proti kriminalite. Dostupné zdroje by malo využívať viac pracovníkov, aby sa maximálne využil ich potenciál. Odborná príprava by mala adekvátne zodpovedať potrebám vzdelávania a dôraznejšie podporovať priority ako boj proti počítačovej kriminalite¹, pašovaniu drog či obchodovaniu s ľuďmi, ktoré boli schválené na úrovni EÚ na účely operačnej spolupráce. Na to, aby sa zabezpečil koherentný prístup k odbornej príprave zodpovedajúcej najvyšším štandardom kvality na úrovni EÚ, je nutná efektívna spolupráca medzi členskými štátmi a agentúrami EÚ, pri ktorej sa zohľadní práca medzinárodných organizácií, ako je Interpol a Organizácia Spojených národov.

Z tohto dôvodu sa v tomto oznámení navrhuje **Európska schéma odbornej prípravy v oblasti presadzovania práva** (ďalej len „**LETS**“ alebo „schéma odbornej prípravy“). Jej cieľom je poskytnúť príslušníkom orgánov presadzovania práva vedomosti a schopnosti, ktoré potrebujú na to, aby mohli prostredníctvom efektívnej spolupráce s kolegami z EÚ účinne zamedzovať cezhraničnú trestnú činnosť a bojovať proti nej. Cieľom schémy odbornej prípravy je zefektívniť odpoveď EÚ na spoločné výzvy v oblasti bezpečnosti, zvýšiť štandardy policajnej práce v celej EÚ a podnietiť rozvoj spoločnej kultúry presadzovania práva ako prostriedku na posilnenie vzájomnej dôvery a spolupráce. Zameriava sa na odhaľovanie a odstraňovanie nedostatkov v súčasnej odbornej príprave v oblasti presadzovania práva v cezhraničných otázkach prostredníctvom podporovania a prípadne aj koordinácie poskytovania odbornej prípravy európskymi a národnými centrami excelentnosti.

¹ So zreteľom na stratégiu kybernetickej bezpečnosti EÚ; Spoločné oznámenie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov; Stratégia kybernetickej bezpečnosti Európskej únie: Otvorený, bezpečný a chránený kybernetický priestor 7.2.2013 JOIN(2013) 1final.

Schéma odbornej prípravy je odpoveďou na výzvu Európskej rady v Štokholmskom programe², aby sa skvalitnila odborná príprava v otázkach týkajúcich sa Únie a aby bola systematicky dostupná pre všetky príslušné profesie zapojené do presadzovania práva. Takisto je odpoveďou na požiadavku Európskeho parlamentu o pevnejší rámec EÚ pre justičnú a policajnú odbornú prípravu³. Cieľom schémy je, aby:

- sa zlepšili vedomosti o **nástrojoch spolupráce v oblasti presadzovania práva**, ktoré EÚ časom vypracovala, ako je prúmská výmena informácií⁴ a databázy Europolu s informáciami o trestnej činnosti, a aby sa v bilaterálnych aj multilaterálnych kontaktoch medzi členskými štátmi viac využívali.
- príslušníci orgánov presadzovania práva v EÚ získali schopnosti a vedomosti potrebné na boj proti **národnárodnej trestnej činnosti, ktorá najviac poškodzuje** obeť a spoločnosť ako takú.
- boli príslušníci orgánov presadzovania práva spolupracujúci s tretími krajinami alebo plniaci v týchto krajinách civilné misie riadne vyškolení.

Schéma odbornej prípravy navrhovaná v tomto oznámení sa vzťahuje na **príslušníkov orgánov presadzovania práva všetkých hodností**, od príslušníkov policajného zboru po príslušníkov pohraničnej stráže a colnej stráže a prípadne aj iných štátnych zamestnancov, napríklad prokurátorov⁵. Výučba sprostredkovaná schémou odbornej prípravy alebo poskytovaná v jej rámci by mala vychádzať z odbornej prípravy, ktorá existuje na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ, ako aj z pravidelného posudzovania potrieb v oblasti odbornej prípravy. Odborná príprava by sa mala poskytovať prostredníctvom moderných a efektívnych nástrojov vzdelávania, ako sú odborné kurzy, spoločné učebné plány, študijné materiály na webe a výmenné programy.

Na zavedenie odbornej prípravy, ktorá je predmetom tohto oznámenia, je nevyhnutná agentúra EÚ s adekvátnym zákonným mandátom a potrebnými zdrojmi. Komisia preto súbežne s týmto oznámením navrhuje nový právny rámec pre Europol, ktorým sa mu zveria právomoci v oblasti odbornej prípravy prekračujúce právomoci CEPOL-u. Ten je v súčasnosti jedinou agentúrou EÚ s výlučnou zodpovednosťou za odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva. Vďaka súbežnému zatvoreniu CEPOL-u sa vytvoria nové synergie, pretože odborná príprava bude úzko prepojená s operačnou prácou a začlenená do väčšej štruktúry. Administratívne náklady sa znížia, vďaka čomu sa uvoľnia zdroje na zlepšenie fungovania schémy odbornej prípravy.

Od nového riaditeľstva pre odbornú prípravu na Europole, *Akadémie Europolu*, sa teda bude očakávať, že zavedie schému odbornej prípravy so zameraním na štandardy kvality. Kým navrhované zlúčenie neschváli Rada a Európsky parlament a kým nenadobudne účinnosť, bude túto úlohu v čo najväčšej možnej miere plniť CEPOL. Zavádzanie schémy si bude vyžadovať, aby prepojené vnútroštátne školiace strediská, vnútroštátne strediská odbornej prípravy príslušníkov pohraničnej stráže a colnej stráže (ďalej len „sieť vnútroštátnych stredísk odbornej prípravy“), *Akadémia Europolu*, ďalšie agentúry SVV, a to najmä agentúra

² Štokholmský program – otvorená a bezpečná Európa, ktorá slúži občanom a chráni ich (Ú. v. EÚ C 115, 4.5.2010, s. 1).

³ Pozri napr. uznesenie Európskeho parlamentu zo 14. decembra 2011 o politike EÚ v oblasti boja proti terorizmu: hlavné úspechy a budúce výzvy (2010/2311(INI)),

⁴ Rozhodnutie Rady 2008/615/SVV a rozhodnutie Rady 2008/616/SVV, Ú. v. EÚ L, 6.8.2008, s. 1 a s. 12.

⁵ Dopĺňa tak politiku EÚ v oblasti justičnej odbornej prípravy. Pozri Budovanie dôvery v spravodlivosť v celej EÚ: nový rozmer európskej odbornej justičnej prípravy, KOM (2011) 551 v konečnom znení.

Frontex, vyvinuli spoločné úsilie. Hlavnou úlohou Komisie bude monitorovať, ako zavádzanie schémy napreduje.

Toto oznámenie vychádza z potrieb a ponuky v oblasti odbornej prípravy, ktoré zmapoval CEPOL⁶, z konzultácií s odborníkmi z členských štátov a agentúr SVV na štyroch stretnutiach odborníkov a troch konferenciách v roku 2011 a 2012, na ktorých sa zúčastnili členovia Európskeho parlamentu.

Akadémia Europolu bude koordinačným subjektom EÚ pre odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva. Agentúra Frontex však bude naďalej v súlade s jej právnym rámcom zodpovedať za odbornú prípravu príslušníkov pohraničnej stráže.

2. STRATEGICKÉ PRIORITY EÚ V OBLASTI KRIMINALITY A BEZPEČNOSTI A NEDOSTATKY V OBLASTI ODBORNEJ PRÍPRAVY

2.1. Súčasná situácia v odbornej príprave v EÚ

Vo všetkých členských štátoch existujú štruktúry odbornej prípravy príslušníkov orgánov presadzovania práva, ako aj systematická spolupráca s agentúrami EÚ v oblasti SVV. **Na úrovni EÚ** poskytujú odbornú prípravu príslušníkov orgánov presadzovania práva tieto agentúry.

CEPOL úzko spolupracuje so sieťou vnútroštátnych stredísk odbornej prípravy. V roku 2012 zorganizoval 86 prezenčných kurzov pre 2059 účastníkov na celý rad tém vrátane osobitných techník presadzovania práva, ako napríklad policajné vypočúvanie a techniky vyšetrovania vražd, školenia o hospodárskej trestnej činnosti, ako napríklad vymáhanie majetku a pranie špinavých peňazí, a o krízovom riadení. CEPOL nadobudol odbornú kvalifikáciu, aj pokiaľ ide o odbornú prípravu školiteľov, implementoval „výmenný program pre pracovníkov polície podľa vzoru programu Erasmus“⁷ a zriadil učebné online moduly k takým témam, ako je počítačová kriminalita, spoločné vyšetrovacie tímy a mobilné skupiny organizovaného zločinu. Takáto odborná príprava je však vyhradená len pre vyšších policajných dôstojníkov z dôvodu obmedzeného zákonného mandátu CEPOL-u a počet kurzov je zároveň obmedzený z dôvodu rozpočtových limitov.

Europol poskytuje v úzkej spolupráci s CEPOL-om kurzy patriace do rámca CEPOL-u a vypracoval viacero kurzov súvisiacich s analýzou trestnej činnosti a osobitnými druhmi trestnej činnosti, ako napríklad počítačová kriminalita. Agentúra **Frontex** má osobitný mandát na odbornú prípravu príslušníkov pohraničnej stráže⁸ a vypracovala spoločné učebné plány, ktoré členské štáty implementujú, vrátane rámca kvality pre pohraničnú stráž⁹. Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) realizuje dva špecifické programy zaoberajúce sa odbornou prípravou v oblasti boja proti falšovaniu eura a ochrany finančných záujmov EÚ. **Agentúra pre základné práva** (FRA) policajným školiteľom ponúka nástroje odbornej prípravy týkajúcej sa základných práv. **Európske monitorovacie centrum pre drogy a drogovú závislosť** (EMCDDA), ako aj **Európsky podporný úrad pre azyl** (EASO) sa zapájajú do odbornej prípravy zameranej na osobitné témy spadajúce do ich pôsobnosti.

⁶ European Training Scheme — Mapping of Law Enforcement Training in the EU (Európska schéma odbornej prípravy – prehľad odbornej prípravy v oblasti presadzovania práva v EÚ), CEPOL 2012.

⁷ 8309/1/10 REV 1 ENFOPOL 93.

⁸ Článok 5 nariadenia č. 1168/2011 z 25. októbra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady č. 2007/2004 o zriadení Európskej agentúry pre riadenie operačnej spolupráce na vonkajších hraniciach členských štátov Európskej únie, Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 1.

⁹ Sectoral Qualifications Framework for Border Guards (sektorový kvalifikačný rámec pre pohraničníkov); www.frontex.europa.eu/training.

Na **vnútroštátnej úrovni**, kde sa aj naďalej uskutočňuje väčšina odbornej prípravy príslušníkov orgánov presadzovania práva, sú zvyčajne pokryté témy, ako je pašovanie drog, počítačová kriminalita, finančná kriminalita a pranie špinavých peňazí, vyšetrowanie cezhraničnej organizovanej trestnej činnosti a právne otázky týkajúce sa EÚ, pričom sa táto odborná príprava často realizuje ako súčasť bilaterálnej spolupráce medzi členskými štátmi. Odborníci však počas konzultácií jasne poukázali na skutočnosť, že v týchto oblastiach je potrebné poskytovať viac odbornej prípravy s podporou EÚ.

Na **medzinárodnej úrovni** organizácie ako Interpol a Organizácia Spojených národov ponúkajú odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva, boja proti terorizmu a riadenia kríz. **Interpol** poskytuje elektronické vzdelávanie týkajúce sa rozličných tém, ako je vyšetrowanie v súvislosti s narkotikami, vypočúvanie a terorizmus. **OSN** ponúka rôzne kurzy o krízovom riadení. Tieto kurzy sú pre orgány presadzovania práva v EÚ prínosné v tom, že dopĺňajú ostatné kurzy odbornej prípravy, zriedkakedy sa však týkajú osobitných nástrojov EÚ a vo všeobecnosti nie sú vypracované so zreteľom na policajné štandardy v EÚ.

2.2. Potreby odbornej prípravy v prioritných oblastiach EÚ na internej a externej úrovni

Základom účinnej spolupráce v oblasti cezhraničného presadzovania práva je dať pracovníkom základné vedomosti o policajnom kontexte v EÚ a o dostupných nástrojoch, ako je Europol a Eurojust, alebo o nástrojoch na výmenu informácií, ako sú průmské rozhodnutia¹⁰. Vedomosti o cezhraničnej policajnej práci a jej chápanie predstavujú nevyhnutný východiskový bod na zapojenie pracovníkov do cezhraničnej spolupráce na bilaterálnej aj multilaterálnej úrovni a na budovanie vzájomnej dôvery.

EÚ vymedzila priority pre činnosť proti spoločným hrozbám v oblasti závažného a organizovaného zločinu, terorizmu, počítačovej kriminality, bezpečnosti hraníc a krízového riadenia. Tieto priority budú predmetom pravidelného posúdenia na základe hodnotenia hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti (SOCTA), ktoré Europol bude predkladať každé štyri roky (od roku 2013). S cieľom zmenšiť škody spôsobované týmito hrozbami a podporiť operačné priority, ktoré sa na ich odstránenie schválili na úrovni EÚ, by sa v prípade potreby mala poskytovať osobitná odborná príprava.

EÚ podporuje budovanie kapacít v tretích krajinách, zaškoľuje a poskytuje poradenstvo a pomáha zriaďovať udržateľné civilné policajné štruktúry fungujúce v súlade s medzinárodnými normami. Plnenie civilných misií v tretích krajinách koordinuje Európska služba pre vonkajšiu činnosť (ESVČ). Každý rok sa viac než 1000 príslušníkov orgánov presadzovania práva z EÚ vysiela na misie do krajín ako Južný Sudán, Kosovo, Niger a Irak (v roku 2012). Na týchto misiách sa presadzovanie práva zameriava na policajnú činnosť, právny štát, civilnú správu a civilnú ochranu. Členské štáty spolupracujú s tretími krajinami aj bilaterálnou formou. Pomáhajú im budovať kapacity na presadzovanie práva tam, kde sa EÚ angažuje. Je tomu tak napríklad vo vznikajúcich demokraciách na severe Afriky.

2.3. Nedostatky v odbornej príprave

Napriek úsiliu príslušných aktérov na vnútroštátnej, úniovej aj medzinárodnej úrovni a ich vzájomnej spolupráci stále pretrvávajú rozdiely medzi potrebami a súčasnou ponukou v oblasti odbornej prípravy v EÚ¹¹.

¹⁰ Rozhodnutie Rady 2008/615/SVV a rozhodnutie Rady 2008/616/SVV, Ú. v. EÚ, 6.8.2008, s. 1 a s. 12.

¹¹ Zdroj: Dokument CEPOL-u uvedený v poznámke pod čiarou č. 6.

Programy odbornej prípravy členských štátov zvyčajne pokrývajú základné vedomosti o nástrojoch EÚ a o úniomom rozmere každodennej policajnej práce, nie však nutne na konzistentnej úrovni.

Orgány presadzovania práva a agentúry EÚ poukázali na nedostatok kvalifikovaných školiteľov a konzistentného učebného materiálu o cezhraničných vyšetrovaniach. Po odbornej príprave, ktorú agentúry EÚ ponúkajú na osobitné témy z oblasti policajnej práce, ako je finančná kriminalita, pranie špinavých peňazí, obchodovanie s ľuďmi a pašovanie drog, je veľký dopyt. Ak bude Akadémia Europolu koordinovať a poskytovať tento typ odbornej prípravy, bude musieť každý členský štát do podobných programov investovať menej prostriedkov, čím sa znížia náklady.

Výmenné programy pre príslušníkov policajného zboru, pohraničnej stráže a colnej stráže s vyšetrovacími právomocami už prispievajú k šíreniu osvedčených postupov a budovaniu vzájomnej dôvery. V závislosti od toho, či budú k dispozícii finančné prostriedky, by sa takéto programy mali ponúkať vo väčšom rozsahu, v zásade pre všetky hodnoty a medzi všetkými agentúrami, na ktoré sa schéma odbornej prípravy vzťahuje.

Zo všeobecnejšieho hľadiska predstavujú znalosti jazykov vrátane angličtiny, ktorá sa v cezhraničnej spolupráci používa čoraz viac, kľúčovú kompetenciu pre všetkých príslušníkov orgánov presadzovania práva, ktorí sa zapájajú do cezhraničnej spolupráce. V mnohých členských štátoch je však ešte stále príliš málo pracovníkov s dostatočne vysokou úrovňou jazykových znalostí.

Odbornú prípravu pred nasadením na civilných misiách často charakterizuje nedostatok koordinácie a harmonizácie, ktorý vedie k neprijateľným rozdielom, pokiaľ ide o prípravu nasadených pracovníkov.

Takisto existuje priestor na to, aby sa tretím krajinám, ktoré žiadajú o pomoc pri budovaní kapacít presadzovania práva, prostredníctvom odborných školení alebo výmeny poznatkov a osvedčených postupov poskytovala konzistentnejšia a efektívnejšia pomoc.

Vo všeobecnosti v EÚ chýba transparentný rámec kvality pre školiteľov pôsobiacich na úrovni EÚ, ako aj systematický postup zisťovania a uspokojovania neustále sa vyvíjajúcich strategických potrieb v oblasti odbornej prípravy.

3. ŠTYRI ČLÁNKY ODBORNEJ PRÍPRAVY V EÚ

V záujme urýchlenia rozvoja, poskytovania a hodnotenia odbornej prípravy a vzdelávacích možností, ktoré sú nevyhnutné z hľadiska plnenia výziev EÚ v oblasti cezhraničného presadzovania práva, by sa schéma odbornej prípravy mala zamerať na zlepšovanie vedomostí, schopností a kompetencií¹² vo všetkých štyroch článkoch siahajúcich od všeobecných vedomostí po vysoko odborné kompetencie, pričom by schéma mala vychádzať z odbornej prípravy, ktorá existuje na vnútroštátnej, úniovej a medzinárodnej úrovni.

3.1. Článok 1: základné vedomosti o úniovej dimenzii presadzovania práva

Ktorémukoľvek z 1,9 milióna príslušníkov orgánov presadzovania práva v EÚ¹³ sa môže stať, že sa počas svojej kariéry bude musieť zaoberať cezhraničnou trestnou činnosťou. Vedomosti o úniových a cezhraničných aspektoch policajnej práce predstavujú základnú kompetenciu z hľadiska operačnej účinnosti a vývoja kariéry. Medzi tieto vedomosti by mali patriť zásady

¹² Výsledky vzdelávania v súlade s európskym kvalifikačným rámcom pre celoživotné vzdelávanie (EQF) zahŕňajú vedomosti, zručnosti a kompetencie.

¹³ Eurostat – odhad 1,9 milióna.

účinnnej spolupráce v oblasti presadzovania práva, základné práva, úloha Europolu, agentúry Frontex a Eurojustu a používanie nástrojov a kanálov riadenia informácií EÚ, ako je „švédská iniciatíva“¹⁴ a Schengenský informačný systém¹⁵. Bez nich cezhraničnej policajnej práci hrozí, že nebude veľmi účinná.

Pre všetkých príslušníkov orgánov presadzovania práva všetkých hodností by sa preto mala určiť minimálna štandardná úroveň vedomostí a schopností týkajúcich sa kontextu presadzovania práva v EÚ, čo by malo napomôcť rozvoj spoločnej kultúry v oblasti presadzovania práva.

Komisia bude podporovať členské štáty v tom, aby tieto kompetencie začlenili do svojej úvodnej a odbornej prípravy pracovníkov a do ďalších školení pracovníkov, ktorí sú už vo funkcii. **Akadémia Europolu** bude tieto opatrenia monitorovať a hodnotiť a výsledky sa raz za tri roky uvedú v správe Komisie (pozri oddiel 5.4).

V prvom polroku 2014 CEPOL v spolupráci s členskými štátmi a agentúrou Frontex navrhne, aká by mala byť štandardná úroveň vedomostí a schopností spojených s úijným rozmerom presadzovania práva pre všetkých príslušníkov orgánov presadzovania práva.

3.2. Článok 2: účinná bilaterálna a regionálna spolupráca

Úspech cezhraničných policajných operácií čiastočne závisí od schopnosti príslušníkov orgánov presadzovania práva uplatňovať nástroje EÚ a medzinárodné nástroje, akými sú európsky zatykač¹⁶, dožiadania¹⁷ a postupy readmisie¹⁸. Príslušníci orgánov presadzovania práva by mali mať osobitné vedomosti aj o bilaterálnych dohodách medzi členskými štátmi, ďalej by mali byť schopní komunikovať v dotyčných jazykoch a byť upovedomení o kultúrnych rozdieloch a citlivých otázkach.

Členské štáty sa budú podporovať v tom, aby na vnútroštátnej úrovni poskytovali odbornú prípravu do väčšej hĺbky, ako si vyžadujú štandardné kompetencie pre článok 1, a zároveň ďalej rozvíjali bilaterálne a regionálne projekty odbornej prípravy na účely cezhraničnej spolupráce. **Akadémia Europolu** bude členským štátom na požiadanie pomáhať, bude im poskytovať učebné nástroje a zbierať a šíriť informácie o osvedčených postupoch.

CEPOL by mal Stálemu výboru pre operačnú spoluprácu v oblasti vnútornej bezpečnosti (COSI) do konca roka 2013 predložiť pracovný plán na podporu bilaterálnej a regionálnej odbornej prípravy. V roku 2014 by mal CEPOL predložiť aktualizovaný prehľad bilaterálnych činností a potrieb v oblasti odbornej prípravy v členských štátoch a následne proaktívne ponúknuť osvedčené dostupné postupy vyhovujúce týmto potrebám. Na požiadanie členských štátov by CEPOL mohol dať k dispozícii primerané učebné nástroje.

¹⁴ Rámcové rozhodnutie Rady 2006/960/SVV, Ú. v. EÚ L 386, 29.12.2006, s. 89.

¹⁵ Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985, Ú. v. ES L 239, 22.9.2000, s. 19.

¹⁶ Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi, Ú. v. EÚ L 190, 18.7.2002, s. 1.

¹⁷ Dožiadanie je formálna žiadosť súdu jedného štátu „adekvátnym súdnym orgánom“ v inom štáte s cieľom získať svedectvo, dokumentáciu alebo iné dôkazy či doručenie súdnych písomností.

¹⁸ Readmisnou dohodou sa v rámci medzinárodnej zmluvy podľa medzinárodného práva upravuje návrat a readmisia osôb medzi dvoma alebo viacerými štátmi.

3.3. Článok 3: tematická špecializácia policajnej práce v EÚ

Priority EÚ, pokiaľ ide o cezhraničnú spoluprácu v oblasti presadzovania práva, sú vymedzené v Stratégii vnútornej bezpečnosti EÚ¹⁹ a politickom cykle EÚ o závažnej a organizovanej trestnej činnosti²⁰, ktorý vychádza z hodnotenia hrozieb organizovanej trestnej činnosti (OCTA) a od roku 2013 z hodnotenia hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti (SOCTA), ktoré vypracoval Europol. Každá z týchto priorit poukazuje na to, že je nutný efektívny a cielený prístup k vzdelávaniu na odbornej a tematickej úrovni pre obmedzený počet pracovníkov. Na kurzoch odbornej prípravy týkajúcej sa osobitných tém, ako je pašovanie drog a strelných zbraní, obchodovanie s ľuďmi, počítačová kriminalita, korupcia, konfiškácia majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti a vyšetrovanie finančných afér, sa zídu odborníci z členských štátov. Okrem toho, že sa zúčastnia samotného školenia, podedia sa o osvedčené postupy a vybudujú siete, vďaka ktorým sa posilní vzájomná dôvera. Ak je takáto odborná príprava pre danú prioritu mimoriadne relevantná, mohla by sa týkať aj spolupráce medzi agentúrami presadzovania práva, ako je polícia, pohraničná stráž a colná správa, na vnútroštátnej alebo európskej úrovni.

Akadémia Europolu by mala v úzkej spolupráci so sieťou vnútroštátnych stredísk odbornej prípravy preskúmať potreby v oblasti odbornej prípravy s cieľom zistiť, aké sú rozdiely medzi existujúcou špecializovanou odbornou prípravou na úrovni členských štátov a medzinárodnej úrovni a schopnosťami a vedomosťami, ktoré sa v týchto oblastiach vyžadujú. Odbornú prípravu by mala poskytovať sieť vnútroštátnych stredísk odbornej prípravy, prípadne priamo Akadémia Europolu. Táto príprava by mala normálne mať formu prezenčných kurzov doplnených o nástroje elektronického vzdelávania. V rámci tohto článku bude napokon nutné certifikovať kurzy špecializovanej odbornej prípravy v súlade so schválenými štandardmi kvality uznávanými vo všetkých členských štátoch (pozri oddiel 4.2). Ročný rozpočet Akadémie Europolu by mal byť ako súčasť celkového rozpočtu Europolu v prvom rade venovaný tomuto článku.

Potom, ako budú stanovené priority „politického cyklu EÚ o závažnej a organizovanej trestnej činnosti“ na roky 2013 – 2017, by CEPOL mal vypracovať analýzu nedostatkov a do konca roku 2013 ju predložiť COSI. Na základe toho môže CEPOL navrhnúť odbornú prípravu pre článok 3 a od roku 2014 sa bude môcť budovať sieť vnútroštátnych policajných akadémií.

3.4. Článok 4: civilné misie a budovanie kapacít v tretích krajinách

Všetci príslušníci orgánov presadzovania práva, ktorí sa zúčastňujú na civilných misiách EÚ v tretích krajinách, by ako základnú podmienku na nasadenie mali absolvovať odbornú prípravu pred nasadením. Členské štáty a Akadémia Europolu by mali uznávať a podporovať iniciatívy existujúce v oblasti odbornej prípravy, ako je Nová európska iniciatíva odbornej prípravy v oblasti civilného krízového riadenia²¹, program financovaný EÚ, prostredníctvom ktorého sa zhromažďujú odborné znalosti z celej EÚ, Organizácie Spojených národov a iných medzinárodných orgánov. Pri príprave pracovníkov zúčastňujúcich sa civilných misií by mali z týchto iniciatív vychádzať. Ústavy odbornej prípravy v oblasti krízového riadenia v členských štátoch, ktoré zabezpečujú odbornú prípravu zameranú na nasadenie na civilnú

¹⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade z 22. novembra 2010 – Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ: päť krokov k bezpečnejšej Európe, KOM(2010) 673 v konečnom znení.

²⁰ Závery Rady, ktorými sa stanovujú priority EÚ na boj proti organizovanej trestnej činnosti na roky 2011 až 2013, 11050/11, 6. júna 2011.

²¹ <http://www.entriforccm.eu>.

misii, by mohli fungovať ako centrá excelentnosti pre plnenie článku 4 a školiť pracovníkov z tých členských štátov, ktoré také centrá nemajú. Tieto centrá by koordinovala Akadémia Europolu.

V záujme konzistentného prístupu na úrovni EÚ by Akadémia Europolu mohla poskytovať aj poradenstvo a odborné znalosti, pokiaľ ide o programy pomoci súvisiace s presadzovaním práva, ktoré EÚ financuje.

Akadémia Europolu by napokon mala úzko spolupracovať s členskými štátmi a agentúrou Frontex, pokiaľ ide o žiadosti tretích krajín o pomoc pri budovaní kapacít presadzovania práva. Mala by zaistiť, aby odpovede na žiadosti o odbornú prípravu a zdieľanie vedomostí boli čo najefektívnejšie a aby sa medzi zapojenými stranami predišlo duplicitě.

Akadémia Europolu (koordinátor) a ESVČ by v spolupráci s agentúrou Frontex mali vypracovať spoločný učebný plán odbornej prípravy pred nasadením a iných kurzov odbornej prípravy pre osobitné misie. Tieto vzdelávacie programy by sa mali zaviesť v roku 2015.

Na základe prehľadu, ktorý CEPOL vypracoval v roku 2012, by CEPOL a Akadémia Europolu mali do analýzy budúcich (strategických) potrieb v oblasti odbornej prípravy zahrnúť odbornú prípravu týkajúcu sa článku 4.

4. EFEKTÍVNY PRÍSTUP K ODBORNEJ PRÍPRAVE V SÚLADE S PRIORITAMI EÚ

Schéma odbornej prípravy by sa v každom z uvedených štyroch článkov mala zavádzať v súlade so štyrmi hlavnými zásadami.

4.1. Zisťovanie potrieb

Všetky druhy odbornej prípravy v oblasti presadzovania práva na úrovni EÚ by sa mali prispôbovať vyvíjajúcim sa potrebám. Akadémia Europolu by mala v úzkej spolupráci s členskými štátmi, agentúrou Frontex, Eurojustom, ESVČ, EASO, FRA a Komisiou každé štyri roky uskutočniť **analýzu strategických potrieb v oblasti presadzovania práva na úrovni EÚ**. Analýza by sa mala venovať dlhodobému rozvíjaniu kompetencií týkajúcich sa presadzovania práva, zvyšovaniu kvality vzdelávania (pozri oddiel 4.2) a nedostatkom v odbornej príprave spojených so stratégiami a politikami SVV. Čo sa týka tohto aspektu, každý rok by sa mali sprístupniť štatistické údaje, vďaka ktorým bude hlavne možné získať prehľad o počte vyškolených policajných pracovníkov a druhu odbornej prípravy, ktorú získali. Komisia, členské štáty a ESVČ tak získajú informácie potrebné na to, aby mohli určiť, ako treba rozdeliť zdroje a na ktorých pracovníkov sa má špecializovaná odborná príprava zamerať. Na základe tohto strategického rámca by Akadémia Europolu a agentúra Frontex mali **pravidelne** každý rok vypracúvať **analýzu potrieb v oblasti odbornej prípravy**, prostredníctvom ktorej budú môcť určiť druhy odbornej prípravy, ktoré by mali v rámci svojich mandátov ponúkať. Ročná analýza by mala zodpovedať politickému cyklu EÚ o prioritách týkajúcich sa závažného a organizovaného zločinu, pričom tieto priority sa stanovujú v roku 2013. V každej analýze by sa mali určiť:

1. nové ciele vzdelávania, ktoré treba stanoviť;
2. nedostatky z hľadiska výkonnosti a spôsoby ich odstránenia prostredníctvom vysokokvalitnej odbornej prípravy, ktorá doplní existujúce úniové alebo vnútroštátne programy a
3. potrebné zdroje.

Prvá koordinovaná analýza strategických potrieb týkajúcich sa odbornej prípravy v oblasti presadzovania práva v EÚ by mala byť predložená v roku 2014. Predložiť by sa mala COSI a Rada by ju mala potvrdiť.

4.2. Vysokokvalitné školenia

Je potrebné, aby boli schopnosti a vedomosti v oblasti presadzovania práva vzájomne uznávané. Členské štáty už využívajú existujúce všeobecné akademické iniciatívy, ako je bolonský a kodanský proces²², ktorými sa vytvorili porovnateľné a rovnocenné normy pre diplomy a iné kvalifikácie na rôznych úrovniach (na základe európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie²³) a odborné vzdelávanie a prípravu prostredníctvom systému kumulovania študijných bodov uznávaného v celej Európe (ECTS)²⁴.

Schéma odbornej prípravy by mala vychádzať z týchto iniciatív uznávania kvality a klásť dôraz na zásady celoživotného vzdelávania. Komisia usudzuje, že porovnateľné kvalifikácie v oblasti odbornej prípravy týkajúcej sa presadzovania práva (čiže rámec kvalifikácií podľa jednotlivých sektorov) by sa na úrovni EÚ mali vytvoriť a zaviesť do roku 2020. Vzťahovali by sa na články 3 a 4. Akadémia Europolu by ako prvá mala zaistiť, aby moduly a kurzy odbornej prípravy na úrovni EÚ boli vypracované v súlade s bodovým systémom ECTS a so zreteľom na jasné študijné ciele. Členské štáty sa takisto povzbudzujú k tomu, aby uskutočnili kroky vedúce k uplatňovaniu bodového systému ECTS na ich národné moduly odbornej prípravy.

Navyše, školitelia pôsobiaci v rámci schémy odbornej prípravy na úrovni EÚ by mali mať osobitný profil. Tento profil by mal zahŕňať vymedzenie učiteľských schopností, odborných znalostí a jazykovej zdatnosti. Školiteľom by sa mala v prípade potreby ponúknuť odborná príprava zameraná na čo najlepšie využívanie ich schopností. Akadémia Europolu by mala v úzkej spolupráci s členskými štátmi a agentúrou Frontex do konca prvého polroka 2014 zostaviť takýto profil a mala by zaviesť mechanizmus konečného výberu, monitorovania a hodnotenia školiteľov.

V záujme zvyšovania kvality odbornej prípravy poskytovanej v rámci schémy sa bude CEPOL aj ďalšie zaangažované orgány povzbudzovať k tomu, aby využívali odborné skúsenosti súkromných partnerov, ako sú finančné inštitúcie a IT firmy, a aby s nimi nadväzovali partnerstvá.

CEPOL by mal v roku 2014 po konzultáciách s členskými štátmi a agentúrami SVV navrhnuť akčný plán o zriadení spoločného rámca kvality pre vzdelávanie v oblasti presadzovania práva, ktorý sa má zaviesť do roku 2020, a predložiť ho COSI.

4.3. Zlepšenie možností kariérneho postupu príslušníkov orgánov presadzovania práva

Vzhľadom na vybudovanie rámcov pre kvalitu opísaných v oddiele 4.2 by členské štáty mali uznávať korpus schopností, vedomostí a kompetencií získaných v rámci schémy odbornej

²² Bolonské vyhlásenie z 19. júna 1999; Kodanské vyhlásenie z 29. a 30. novembra 2002.

²³ EQF poskytuje spoločný referenčný rámec na pomoc pri porovnávaní vnútroštátnych systémov, rámcov a úrovní kvalifikácií tak, že kvalifikácie v rozličných európskych krajinách a systémoch robí čitateľnejšími a zrozumiteľnejšími.

²⁴ Európsky systém prenosu a zhromažďovania kreditov (ECTS) poskytuje všeobecne platné a akceptované postupy uznávania študijných kvalifikácií, ktoré študenti nadobudli počas štúdií mimo svojej domovskej krajiny.

prípravy EÚ ako súčasť korpusu, ktorý pracovníci nadobúdajú na národnej úrovni. Odborná príprava, ktorá sa ponúka v rámci schémy, by sa v súlade so zásadami celoživotného vzdelávania mala stať prirodzenou zložkou korpusu odbornej prípravy príslušníka orgánov presadzovania práva. Členské štáty by mali v plnej miere využívať učebné nástroje, ako je elektronické vzdelávanie, spoločné učebné plány a výmenné programy či uplatňovanie konceptu odbornej prípravy školiteľov. Odborná príprava v rámci článku 3 pomôže najmä vyplňať medzery medzi potrebami v oblasti odbornej prípravy a odbornou prípravou, ktorá je momentálne k dispozícii na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni.

4.4. Efektívne využívanie zdrojov

Cieľom schémy odbornej prípravy je zvýšiť efektívnosť vďaka väčšej špecializácii, účinnejšej koordinácii, využívaniu synergie a odstráneniu duplicity, ako aj väčším zosúladením potrieb a ponuky v oblasti odbornej prípravy. Akadémia Europolu a vnútroštátne policajné akadémie by mali na dosiahnutie cieľov výučby využívať najefektívnejšie metódy odbornej prípravy, napríklad metódy elektronického vzdelávania.

Podľa externej štúdie uskutočnenej v mene Komisie sa celkové priame náklady na zavedenie a spravovanie schémy odbornej prípravy v období rokov 2013 – 2020 odhadujú na 3,4 milióna EUR (pri súčasných cenách). V tejto sume by boli zahrnuté náklady na nový vedecký výbor (90 000 EUR ročne) zriadený ako poradný orgán výkonného riaditeľa a správnej rady. Podľa tej istej štúdie by ročné úspory z efektívnosti mohli v porovnaní so súčasným stavom pre policajnú prácu dosiahnuť 23 miliónov EUR²⁵.

Návrh Komisie týkajúci sa Fondu pre vnútornú bezpečnosť²⁶ na roky 2014 – 2020 zahŕňa medzi jeho ciele implementáciu schém odbornej prípravy zameranej na politiky odbornej prípravy v EÚ. Členské štáty by mali Komisii oznámiť počet príslušníkov orgánov presadzovania práva, ktorí sa zúčastnili odbornej prípravy týkajúcej sa cezhraničných tém s príspevkom z fondu. Za určitých podmienok by sa mali využívať aj možnosti na poskytovanie odbornej prípravy príslušníkom orgánov presadzovania práva prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu²⁷.

5. IMPLEMENTÁCIA SCHÉMY ODBORNEJ PRÍPRAVY: ÚLOHY A ZODPOVEDNOSTI

Schému odbornej prípravy spoločne implementujú Komisia, Europol, agentúry SVV a členské štáty.

5.1. Európska akadémia na Europole

Akadémia Europolu bude hnacou silou a koordinátorom implementácie schémy odbornej prípravy, pričom bude úzko spolupracovať s ostatnými agentúrami EÚ a so sieťou vnútroštátnych stredísk odbornej prípravy. Navrhuje sa šesť základných úloh:

²⁵ Štúdia o zmene rozhodnutia Rady 2005/681/SVV o zriadení CEPOL-u, GHK, 10. apríla 2012. Do týchto nákladov je zahrnutý nový vedecký výbor (90 000 EUR ročne), ktorý má výkonnému riaditeľovi a správnej rade Europolu poskytovať poradenstvo. Pozri návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o agentúre Európskej únie pre spoluprácu a odbornú prípravu v oblasti presadzovania práva (Europol).

²⁶ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ako súčasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriaďuje nástroj pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia.

²⁷ www.ec.europa.eu/esf

1. Akadémia Europolu ako taká by sa mala usilovať o to, aby sa stala centrom excelentnosti (cezhraničného) vzdelávania v oblasti presadzovania práva v EÚ. Jej cieľom by malo byť stať sa pre profesionálov v tejto oblasti autoritou a pôsobiť ako sprostredkovateľ výmeny osvedčených postupov. Akadémia Europolu by sa mala usilovať o to, aby pri strategických otázkach vzdelávania v oblasti presadzovania práva pôsobila ako koordinátor a aby v prípade potreby ostatným agentúram EÚ poskytovala podporu, a to aj koordinovaním analýzy strategických potrieb týkajúcich sa odbornej prípravy v oblasti presadzovania práva na úrovni EÚ.
2. Akadémia Europolu by mala na základe konzultácií so zúčastnenými stranami vymedziť súbor základných vedomostí vrátane cieľov vzdelávania pre článok 1. Prvú verziu by mal CEPOL predložiť v prvom polroku 2014.
3. Akadémia Europolu by mala členským štátom implementujúcim článok 2 poskytovať podporu formou informovania o osvedčených postupoch v oblasti cezhraničnej spolupráce a v prípade potreby by im mohla dávať k dispozícii učebné nástroje.
4. Akadémia Europolu by mala spolu s ďalšími centrami excelentnosti v sieti vnútroštátnych stredísk odbornej prípravy zabezpečovať odbornú prípravu na úrovni EÚ určenú pre pracovníkov, ako aj pre školiteľov. V rámci článkov 3 a 4 by Akadémia Europolu mala v spolupráci so sieťou vnútroštátnych stredísk odbornej prípravy pre každý kurz stanoviť úroveň so zreteľom na európsky kvalifikačný rámec. Akadémia Europolu by mala zaistiť, aby boli kurzy dobre naplánované a aby školitelia získavali potrebnú podporu a boli riadne hodnotení a odmeňovaní.
5. Akadémia Europolu by mala vypracovať postupy a usmernenia týkajúce sa vymedzovania priorít odbornej prípravy, úloh a zodpovedností z hľadiska koordinácie a realizácie všetkých článkov schémy odbornej prípravy.
6. Akadémia Europolu by mala spolu so zúčastnenými stranami zaistiť plnenie akčného plánu na implementáciu rámca pre zabezpečenie kvality, ktorý CEPOL navrhne v roku 2014, ako sa uvádza v oddiele 4.2.

5.2. Vnútroštátne školiace strediská ako centrá excelentnosti

Osobitnú odbornú prípravu by mal v rámci schémy zabezpečovať najkvalifikovanejší orgán v sieti vnútroštátnych stredísk odbornej prípravy alebo prípadne Akadémia Europolu. Vnútroštátnym školiacim strediskám v oblasti presadzovania práva s osobitným zameraním na špecifické prioritné témy policajnej práce spadajúce do článku 3 alebo 4, ako je pranie špinavých peňazí, odborná príprava pred nasadením na civilné misie alebo otázky špecifické pre pohraničnú stráž, by sa mohol na schválené obdobie udeliť štatút „centra excelentnosti“. Tieto strediská by mohli v mene Akadémie Europolu poskytovať kurzy odbornej prípravy pre celú EÚ. Centrá excelentnosti by mali fungovať v súlade so spoločnou zásadou zabezpečovania kvality stanovenou v rámci schémy odbornej prípravy a opísanou v oddiele 4.2. Vnútroštátne školiace strediská by mali byť schopné vyslať do Akadémie Europolu expertov alebo školiteľov.

5.3. Členské štáty

Členské štáty budú zodpovedať za zavedenie článkov 1 a 2 do učebných plánov pre úvodnú odbornú prípravu a doškolenie a budú sa povzbudzovať k tomu, aby na tento účel využívali finančné prostriedky EÚ²⁸. Pokiaľ ide o článok 2, členské štáty sa povzbudzujú k tomu, aby

²⁸ Pozri poznámku pod čiarou č. 26 o návrhu týkajúcom sa Fondu pre vnútornú bezpečnosť.

rozbehli bilaterálne projekty odborného vzdelávania na zlepšenie cezhraničnej spolupráce prostredníctvom rôznorodých tém, ako je sledovanie, prenasledovanie a zdieľanie informácií prostredníctvom centier policajnej a colnej spolupráce. Členské štáty budú zodpovedať aj za výber kvalifikovaných pracovníkov, ktorí sa budú zúčastňovať civilných misií, a za menovanie školiteľov, ktorí budú schopní vyučovať na úrovni EÚ o otázkach patriacich do článkov 3 a 4.

5.4. Európska komisia

Komisia bude pravidelne hodnotiť, ako napreduje implementácia schémy odbornej prípravy, ako aj činnosti vymedzené v tomto oznámení. Hodnotiť bude najmä opatrenia, ktoré sa prijímú v záujme zabezpečia kvality a efektívnej koordinácie Akadémie Europolu. Raz za tri roky predloží Rade a Európskemu parlamentu správu, pričom prvú správu vypracuje v roku 2016.

5.5. Agentúry EÚ

Frontex, EMCDDA, FRA a EASO majú takisto dôležitú úlohu spočívajúcu v tom, že budú svojimi jedinečnými odbornými znalosťami prispievať k zabezpečovaniu vysokokvalitnej odbornej prípravy a plneniu cieľov vzdelávania príslušníkov orgánov presadzovania práva. Všetky agentúry by mali pravidelne spolupracovať a usilovať sa o zvyšovanie účinnosti a hľadanie synergie vo vzájomne sa prelínajúcich oblastiach. Príslušníci policajného zboru, pohraničnej stráže a colnej stráže by napríklad mali v boji proti obchodovaniu s ľuďmi postupovať spoločne. Akadémia Europolu bude mať úlohu celkovej koordinácie, ako sa uvádza v oddiele 5.1.

5.6. Európska služba pre vonkajšiu činnosť

S cieľom posilniť vzájomnú spoluprácu ESVČ, Európska komisia a agentúry EÚ pracujú ruka v ruke, pričom osobitnú pozornosť venujú kompetenciám a odbornej príprave²⁹. V prípade, keď sa pri plánovaných civilných misiách EÚ predpokladá účasť príslušníkov orgánov presadzovania práva, Akadémia Europolu by sa mala už v skorej fáze podieľať na odbornej príprave a mala by byť pripravená pomôcť pri zabezpečovaní dodatočnej osobitnej odbornej prípravy, ktorej cieľom je vybaviť účastníkov týchto misií odbornými znalosťami na rovnakej úrovni. ESVČ by sa do tohto procesu mala aktívne zapájať a existujúce iniciatívy, ako napríklad iniciatívy Výboru pre civilné aspekty riešenia krízových situácií, by sa takisto mali brať do úvahy.

6. ZÁVER

Vďaka tvorivému podielu všetkých členských štátov, agentúr SVV a ďalších zúčastnených strán v EÚ by EÚ mohla účinnejšie reagovať na spoločné výzvy v oblasti bezpečnosti a zároveň čo najoptimálnejšie využívať obmedzené rozpočtové prostriedky. Zvýšila by sa informovanosť o problematike policajnej práce v EÚ a v cezhraničnom kontexte, zaistilo by sa uznávanie osobitnej odbornej prípravy v prioritných oblastiach, v celej EÚ by sa zvýšil celkový štandard policajnej práce, posilnila by sa dôvera medzi agentúrami presadzovania práva a podnecoval by sa rozvoj spoločnej kultúry v oblasti presadzovania práva. Posilnila by sa tak operačná kapacita EÚ v oblasti presadzovania práva na boj proti organizovanej a závažnej cezhraničnej trestnej činnosti a terorizmu.

²⁹ COSI vydal 30. novembra 2011 stanovisko k posilneniu väzieb medzi aktérmi v oblasti SBOP a aktérmi v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (Strengthening Ties between CSDP and FSJ actors), dokument 17884/11 JAI 906 COSI 112.

Komisia na toto oznámenie nadviaže ďalšími krokmi predovšetkým v úzkej spolupráci s Európskym parlamentom, členskými štátmi a agentúrami SVV.